

Associacions col·laboradores

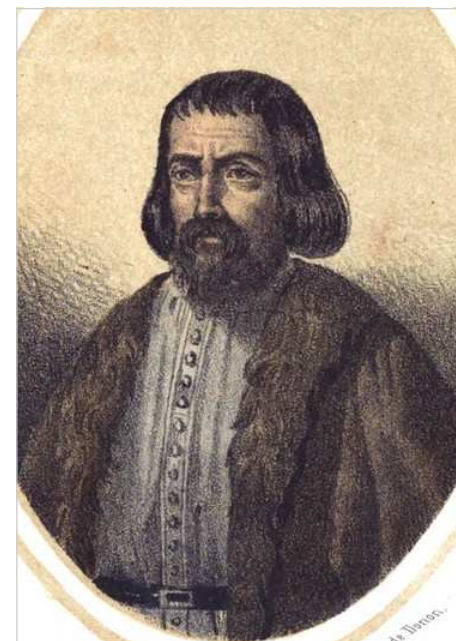
Eixecució de Guillem Sorolla en Xàtiva, 1522, de Josep Segrelles

Tots els dies 9

- 54 -

11 de maig de 2019

(Carrer Guillem Sorolla, València ciutat)

Guillem de Sorolla (detall), de J. Donon. Litografia en Los mártires de la libertad española, de Victoriano Ameller, Madrid, 1853

Guillem Sorolla

(Sant Mateu, ? - Xàtiva, 1522)

Convencio Valencianista
cvalencianista@gmail.com

GUILLEM CASTELLVÍ (GUILLEM SOROLLA)

(Sant Mateu, ? - Xàtiva, 1522)

Guillem Castellví naixqué en Sant Mateu, pero sent molt jove se traslladà a València, a on residia un tio seu de qui prengué el llinage Sorolla. Est era teixidor i Guillem deprenqué d'ell l'ofici. El gremi de teixidors, junt al de pelaires, conformaven el sector artesanal més potent de la ciutat de València de principis del segle XVI, que per cert s'oponia a les importacions de textils procedents d'Itàlia.

Guillem travà amiat en Joan Llorenç, velluter, home de molt de prestigi en el Cap i Casal per haver-se dedicat tota sa vida a la defensa dels interessos gremials. Llorenç, home cult i en experiència, pretenia per a València un regim paregut al que tenia la república de Gènova, que prescindira de la poderosa noblea en el govern de la ciutat i que contara, per contra, en la participació de les classes menestrals i artesanes.

Els conflictes d'orde públic en 1519, i un succeït en concret en el de que uns jóvens arrebataren a un pres i el cremaren viu, motivaren que el governador de València publicara un bando prohibint les reunions públiques o secretes. Joan Llorenç convocà als clavaris, majorals i síndics, els parlà mostrant el seu disgust davant la prohibició i els propongué que tots s'uniren, s'agermanaren, per a resistir a les imposicions dels nobles sense opondre's a l'autoritat real. S'associaren en jurament solemne en una organització que nomenaren Germania i que des dels seus inicis contà en dos tendències: una més moderada i l'atra més radical que encapçalava Sorolla. Els gremis celebraven les seues desfilades armats, i aço ho feyen invocant l'autorització real otorgada per a que pogueren defendre's dels possibles invasors pirates.

Sorolla, havia segut elegit membre de la Junta dels Tretze en octubre de 1519, junta que se reunia en la casa de la Confraria de Sant Jordi, i molt pronte, degut a la seua intensa personalitat, s'impongué als seus companyons, liderant-los; d'entre els de més confiança estaven Pere Villés, Joan Lledó, Sebastià de Noha i Àlvar Carmona. La primera reivindicació agermanada fon la recta administració de la justícia per a lliurar-se de l'opressió dels nobles; el propi Sorolla, amenaçat per un noble per un conflicte judicial, estigué durant un llarc temps amagat.

Pel seu lideratge ell fon el designat per a encapçalar una série d'embaixades a la cort del rei Carles I. La primera, en novembre de 1519, en la que intentà convèncer als membres del Consell d'Aragó de la llegalitat de l'armament dels gremis. Informà al monarca, en Molins de Rei (Barcelona), el dia 4 d'eixe mes, de la fi de l'epidèmia de pesta en el Cap i Casal i sollicità autorització per a l'armament del poble –puix este ya havia segut autorisat en anterioritat per Ferrando II–, aixina com que es permetera als agermanats reunir-se sense sollicitar autorització del governador, ademés de l'acunyació de moneda. Conseguí les demandes excepte l'acunyació de moneda. Ad esta seguiren dos embaixades més, a la segona també acodí Sorolla i conseguí cartes del rei autorisant l'armament del poble, la tercera fon capitanejada per Jeroni Coll.

El monarca, en giner de 1520, envià com a delegat plenipotenciari en el Regne de València al seu antic preceptor, el cardenal Adrià d'Utrecht, bisbe de Tortosa. Si be

en un principi les relacions en els agermanats pareixien cordials, pronte sorgí el conflicte quan aquell els cominà a que deixaren la Germania.

Els agermanats pressionaren al govern municipal per a obtindre representació en el Consell de la Ciutat i, baix amenaces, la conseguiren, pero en la disconformitat de l'autoritat real. El virrei, per a donar mostra del seu poder, manà traslladar a un condemnat des de Morvedre al Cap i Casal per a ser ajusticiat, acció que trobà resistència entre els agermanats, i especialment en Sorolla, qui, despuix de no obtindre la condonació de la pena per part del govern municipal, actuà lliberant al reu i deixant-lo segur en la Sèu, acollit a sagrat.

Sorolla, a rant d'est incident, s'amagà en sa casa, fent correr la veu de que el virrei l'havia manat matar per a promoure conflicte. El bisbe visità el domicili de Sorolla i, despuix de parlamentar, conseguí que ixquera i passejara a cavall per València, cridant el poble per allà per a on passava: "¡Vixca lo rei!", "¡Vixca Sorolla!", per a acabar en: "¡Vixca lo rei Sorolla!"

En juny de 1520 Sorolla fon nonemat procurador de La Pobla de Vallbona, Paterna i Benaguasil, localitat esta ultima a on s'establiria.

En juliol de 1520 fon comissionat pels Tretze, junt a Vicent Mocholí i Francesc de la Madrina, per a entrevistar-se en el governador de Castelló, operació que acabà frustrada. Eixe mateix més foren enviats a persuadir als habitants de Morella per a que s'uniren a la Germania, la qual cosa tampoc conseguiren, mantenint-se la capital dels Ports fidel al rei.

Sorolla, que fins al moment havia segut l'home admirat per la Germania, fallà a la Junta dels Tretze quan el requeriren per a pacificar la situació adversa provocada en Sant Mateu per l'assassinat, a mans dels agermanats, de Bernat Çaera. No acodí al requeriment a pesar de que els succeïts havien ocorregut en el seu poble natal.

Les desfetes d'Oropesa i Almenara reduïren la Germania cap al sur del Xúquer, a on la victòria en Vernissa feu créixer el protagonisme de Vicent Peris i enterbolir la figura de Sorolla.

Diego Hurtado de Mendoza, comte de Mérito i virrei, a mida que la situació era cada vegada més desfavorable per als agermanats, pensà en que una manera de mermar les forces d'estos era empresonar a un dels seus líders, a Sorolla, la qual cosa conseguí per mig d'una treta que feu eixir ad este del seu domicili de Benaguasil i dirigir-se a Montesa. Allí el capturaren. I en Xàtiva, despuix d'un juï sumaríssim, l'ajusticiaren. El seu cap fon dut al Cap i Casal i penjat en una de les seues portes a modo d'escarment.

No tots els cronistes i historiadors tracten en massa simpatia a Sorolla, definint-lo com un home prepotent, poc honest, de consciència laxa i que s'enriquí deshonrosament a rant d'algunes de les seues actuacions; no obstant, fon un protagoniste admirat i essencial de la Germania, moviment revolucionari que buscava una major justícia social als inicis de l'Edat Moderna.

F. S. O.